Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 112. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го ЧЕРВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 16, 1981 No. 112 VOL LXXXVIII

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНСОЮЗУ ЗАКІНЧИВ РІЧНІ НАРАДИ, ПРИЗНАЧУЮЧИ 44,700 ДОЛ. НА СТИПЕНДІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, 25,000 ДОЛ. НА НАРОДНІ ЦІЛІ

Владика Мирослав Любачівський відвідав Польщу

Філядельфія, Па. — Український католицький щоденник „Америка", орган СУК „Провидіння", інформує в числі з 11-го червня ц.р., що коадьютор Патріярха і Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого, Архиєпископ Мирослав Любачівський відвідав Польщу, взяв участь у похоронах примаса Польської Римо-Католицької Церкви кардинала Стефана Вишиньского висвятив двох українських священиків, побував в українських релігійний осередках і відбув розмови з польським єпископатом.

Владика М. Любачівський

В інформації „Америки" говориться:

„На запрошення наступника Його Святости Папи Івана Павла II на архиєпископському престолі Кракова, кард. Францішка Махарського, коадьютор Блаженнішого Отця Йосифа, архиєпископ Мирослав Любачівський, який недавно виїхав з Філядельфії до Риму на постійне перебування, відвідав Польщу в днях 29-го травня до 6-го червня ц.р.

Владика Мирослав одержав без труднощів польську візу й полетів до Варшави, де 31-го травня ц.р. взяв участь у похоронах первоєрарха католицької Церкви у Польщі кард. Стефана Вишинського, який помер після важкої недуги на 79-му році життя 28-го травня ц.р. У похоронних відправах які тривали від год. 2-ої по пол. до 9-ої год. вечора, в соборі св. Івана у Варшаві, участь взяли 14 кардиналів, 90 архиєпископів та єпископів, в тому багато закордонних, та приблизно один мільйон вірних. Поляки також з-за кордону три дні віддавали останню шану померлому кард. Вишинському, тлінні останки якого були виставлені в соборі і там спочили у крипті. Попри домовину померлого кардинала пройшли мільйони поляків з усіх частин країни, які прибули на похорон до Варшави потягами, авто бусами, літаками та корабликами по Віслі. Цей похорон був найвищим виявом прив'язання поляків до кард. Вишинського і відданости Церкві.

Представники державної влади та ієрархія католицької Церкви в Польщі з найбільшою пошаною ставилися до Владики Мирослава, який користаючи з нагоди, відвідав різні українські католицькі осередки у Варшаві та в Янові, в тому притулку для молоді і людей похилого віку. Владика Мирослав мав також зустріч з ген. вікарієм варшавської архидієцезії для українців католиків о. Н.Джубаном.

В рамках своєї подорожі до Польщі Владика Мирослав відвідав також Любдин, католицький освітній осередок, осідок католицького університету й семінарії. У Перемишлі, в місцевій катедрі латинського обряду, Владика Мирослав висвятив двох українських католицьких священиків — о. Михайла Бундза і о. Богдана Піпку. На Божественній Літургії та на висвяченні священиків було приблизно 1,000 вірних української католицької Церкви і було б ще раз стільки, якби був час про це повідомити всіх українців, які живуть поблизу Перемишля.

В зустрічах з польськими Владиками та священиками Владика Мирослав передав привіти від блаженнішого Отця Йосифа, а українцям — благословення від нашого Верховного Архиєпископа, глави Української Католицької Церкви".

Цьогорічний Собор УЄО Північної Америки відбудеться в Торонто

Атланта, Джорджія. — Цьогорічний Собор Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці, яке переважно об'єднує українських реформованих євангеликів (пресвітеріян), відбудеться в днях 5-7-го вересня в Торонто. Соборове Богослуження буде відправлене в неділю, 6-го вересня, в годинах 10-12 рано.

УЄО в Північній Америці обходитиме наступного року 60-річчя свого існування. З його історією пов'язані такі визначні релігійні і народні діячі, як пастори: І. Болруг, Д. Галенда, В.Кузів, З. Бичинський, П. Крат, д-р В. Купчинський, І. Яцентій та інші. УЄО все було і є в авангарді всяких добрих релігійних і загально-національних починань. Саме минулого року видано цим Об'єднанням „Нарис Історії Українського Євангельсько-Реформованого Руху", що має 622 сторінки, а в тому понад 150 світлин. Він знайшов дуже прихильний відгук між читачами.

Органом УЄО є квартальник „Євангельський Ранок" що минулого року святкував своє 75-річчя. УЄО уважно слідкує за долею тих, які є переслідуванні за домагання людських прав в Україні, і провадить у цій справі відповідні акції, особливо на крайовій та міжнародній церковно-релігійній арені.

Цим запрошується членів і приятелів зголошувати свої суґестії в справах, які варто би порушити на Соборі, а також прибути на Собор. Зголошеним буде вислано своєчасно програму Собору і буде подане місце його відбуття. Суґестії, зголошення участи і привіти висилати на адресу: Ukrainian Evangelical Alliance of North America, 5610 Trowbridge Drive, Dunwoody, Georgia 30338

Помер св.п.о. Іван Пайкош

Філядельфія, Па. — У неділю, 14-го червня 1981 року, тут помер на 82-му році життя св.п.о. Іван Пайкош народжений 1-го січня 1899 року в селі Плавчі в Західніх областях України.

Отець І. Пайкош був висвячений на священика в 1926 році Митрополитом Андреєм Шептицьким. Прибувши до З'єднаних Стейтів Америки після Другої світової війни, був спочатку сотрудником в Пассейку і Джерзі Сиτі, а опісля душпастирював у Філядельфії. Архиєрейський парастас був відправлений у вівторок, 16-го червня у філядельфійській катедрі о год. 7-ій вечора, а похорони заповіджені на середу, 17-го червня. Тіло Покійного буде перевезене на цвинтар св. Михаїла в Савт Гакенсак, Н.Дж.

Реґен уточнює позицію ЗСА

Вашінґтон. — Критична ситуація на Близькому і Середньому сході загострилася до стану кипіння наслідком ізраїльського летунського налету на атомові споруди Іраку під Багдадом. Ірак зовсім не крився з фактом, що хоч формально ті споруди призначені для продукції електроенергії, в дійсності вони також мають додаткові улаштування для виробу атомових бомб. Уряд ЗСА і особисто президент Роналд Реґен засудили той налет. Але одночасно з тим Президент виразно заявив, що ЗСА й надалі будуть тісно пов'язані з Ізраїлем і будуть із ним співпрацювати, як це було дотепер.

Вже не раз непорозуміння й постави різних рішаючих чинників та фальшиві надії спричинювали війни й різні небезпечні ситуації. Президент Реґен дуже рішуче вияснив позиції американського Уряду в тій ситуації, чим виелемінував всякі можливості непорозумінь, мильних інтерпретацій, ілюзій. На сесії з п'ятьма арабськими амбасадорами — Судану, Савдійської Арабії, Йорданії, Марокко і Баґрейну — Президент сказав: „Хоч ми зовсім не погоджуємося й незадоволені з ізраїльського налету на іракський нуклеарний реактор, але це ні в якому разі не викличе фундаментальної переоцінки американсько-ізраїльських відносин."

Згідно з найновішими інформаціями, атомові спорхди під Багдадом, формально призначені для виробу електроенерґії, мали додаткові побудови коло 30 метрів під землею, в яких були всі влаштування, потрібні для продукції атомових бомб. Ці побудови ізраїльські літаки також комплектно знищили. Ірак після довгих старань і погроз припинити доставу нафтової ропи, нарешті, дістав з Франції достатню кількість збагаченого уранового пального, щоб могти побудувати атомову зброю. Після минулорічного часткового збомблення цих споруд, правдоподібно, іранськими літаками, президент Іраку запевнив іранський уряд, що продукція атомового реактора Осірак ні в якому разі не буде спрямована проти Ірану, з яким Ірак провадить війну, але проти „сіоністського ворога", тобто проти Ізраїля.

Американську заяву проти ізраїльського налету на Ірак та припинення у зв'язку з цим достави раніше замовлених літаків Ф-16 арабські держави прийняли зі задоволенням, а ізраїльці висловили своє стурбування.

Висланник Президента повернувся на Близький Схід

Бейрут, Ливан. — Філіп Габіб, спеціяльний висланник президента Роналда Реґена для посередництва в ізраїльсько-арабському конфлікті, після короткого перебування у Вашінґтоні знову повернувся на Близький Схід. Він прибув до Бейруту, столиці Ливану, де прямо з летовища подався до палати президента Ливану Еліяса Саркіса. Репортерам відмовився він дати будь-які інформації, або відповісти на їхні питання.

У президентському палаці Баабда, що лежить у східній частині міста, він відбув кількагодинну розмову з Саркісом. Міністер закордонних справ Ливану Фуад Бутрос також узяв участь у розмові. Розмова була повністю присвячена новинам, які заіснували в тому обширі в останніх днях. Бутрос також докладно поінформував про висліди праці спеціяльного комітету міністрів закордонних справ Савдійської Арабії, Сирії і Кувейту, який мав підшукати шляхи й засоби для полагоди конфліктів у Ливані та припинити кровопролитну боротьбу і зростаюче знищування країни. Бутрос подав, що Сирія в праці того комітету висуває категоричну вимогу уступлення християн в Ливані з їхніх дотеперішніх позицій та їхньої відмови від допомоги ззовні, а в першу чергу від Ізраїля. Коли б християни і їхня міліція погодилися на ті сирійські вимоги, тоді це було б однозначне з їхньою повною капітуляцією, бо допомогу вони дістають у першу чергу від Ізраїля і без неї вони не могли б боронитися.

Так само є тільки дуже малий або ніякий поступ у справі усунення з терену Ливану сирійських ракет, доставлених Москвою. Сирія завзято бороняться проти тієї вимоги й дальше дозброює свої військові частини на терені Ливану найновішою зброєю, яку постачає їй Москва. Вміжчасі Савдійська Арабія, делеґати якої перебрали на себе ролю посередника в часі відсутности Габіба, вицофалися з тієї ролі після ізраїльського бомбового налету на атомові споруди в Іраку.

Напад цей став центральною проблемою серед арабських країн і відсунув у тінь усі інші. Генеральний секретар Арабської ліґи Чадлі Клібі відлетів до Багдаду, столиці Іраку, де має перевести розмови з президентом Іраку та його кабінетом стосовно конференції всіх арабських країн, яка мала б застановитися над характером їхньої реакції на ізраїльський налет на Ірак.

Після того налету ситуація на Близькому Сході змінилася до тої міри, що вигляди на успіх місії Габіба щораз менші. Тим більше що справу поставлено на порядку нарад Ради Безпеки ОН. Останнім додатковим моментом є заява прем'єра Ізраїля Менахема Беґіна, який сказав, що коли ОН не спричинять відтягнення сирійських ракет з Ливану, то остаточно ізраїльські літаки будуть мусіти їх знищити.

Заповідають спад економічного зросту

Вашінґтон. — Зріст американської економіки в першому кварталі цього року на 8,5 відсотків в річному відношенні привернув до себе увагу своєю несподіваною висотою. У слід за цим прийшли основніші досліди, який буде зріст в дальших кварталах та які є причини до цього. Два найбільш компетентні економісти Уряду президента Роналда Реґена ствердили, що в двох дальших кварталах, тобто другому і третьому, економічний зріст буде зовсім малий.

Бериль Спрінкел, підсекретар для монетарних справ департаменту скарбу заявив: „Надходить сповільнення господарської активности, але я не припускаю, що це буде довготривалий спад. Реальний зріст економічної активности буде недалеко зера по стороні плюс або мінус". Подібні оцінки висловив Моррей

(Закінґення на стор. 4)

Союзівка. — Головний Уряд Українського Народного Союзу, в заключній сесії річних нарад, які проходили тут в тижні від понеділка до п'ятниці, 8-12 червня, призначив рекордову суму 44,700 дол. для біля 145 кандидатів-студентів на стипендії і 25,000 дол. на народні і харитативні цілі.

Ці суми затвердила пленарна сесія на пропозицію Стипендійної Комісії, яку очолював головний предсідник д-р Іван Флис, а за яку звітував головний секретар Володимир Сохан.

Стипендійна Комісія засідала в неділю, 7-го червня, однак з уваги на велике число аплікантів продовжала своє засідання у понеділок увечері. Крім звичайних стипендій вона встановила одноразову стипендію в пам'ять Василя Авраменка і призначила суму 1,000 дол. Богданові Жеребецькому на студії балету і хореографії українського танку у Великій Британії. Пропозицію головного редактора Зенона Снилика, щоб встановити чотири однотисячні стипендії для кандидатів на священиків українських католицьких і православних Церков в Америці і Канаді, крім звичайних стипендій, з яких раніше користали питомці, Стипендійна Комісія а відтак пленарна сесія апробували одноголосно. Опісля поодинокі комісії представляли свої пропозиції, що їх апробувала пленарна сесія: Спортова (звітував головний радний Анатоль Дорошенко, асиґнація — 9,000 дол.), Преси й Інформації (головний редактор З. Снилик), Жіночих Справ (заступниця головного предсідника Марія Душник), Сеньйорів (почесний член д-р Ярослав Падох), Молоді (головний радний д-р Аскольд Лозинський), Організаційна (головний організатор Василь Оріховський), Фінансова (головний касир Уляна Дячук), Резолюційна (д-р А. Лозинський і Канадських справ (головна радна Текля Мороз).

Під час пополудневої сесії, що нею проводила М. Душник, учасники нарад заслухали привіт від митрополита УКЦеркви в ЗСА Степана Сулика, що його передав місцевий парох о. д-р Богдан Волошин, і продискутували справу фільмів, що їх приготовляє для УНСоюзу відомий продуцент Славко Новицький.

Крім того, під час пополудневої сесії, піднесено цілий ряд пропозицій у союзових, громадських, організаційних, культурних і видавничих справах. У заключному слові, головний предсідник д-р Іван Флис подякував всім учасникам за їх вклад в перебіг нарад та закликав до стримління до єдности. „Дбайте за здоров'я, дбайте за ваші родини, дбайте за Союз, бо це наша найбільш вартісна організація", — закликав головний предсідник.

Заключну молитву відмовив головний контролер о. Степан Біляк, а всі присутні закінчили наради відспіванням „Ще не вмерла". Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась запропонував „Многолітствіє" головному предсідникові, який у свою чергу запропонував таке ж „Многолітствіє" колишньому головному предсідникові Йосипові Лисогорові і всьому членству УНСоюзу. Потисненням його вже багато сильнішої правої руки, Й. Лисогір зреваншувався за жест головного предсідника, що присутні прийняли довготривалими оплесками.

Учасники нарад Головного Уряду УНСоюзу перед відкриттям біля пам'ятника Т. Шевченка на Союзівці.

(Фота: Іван Круг)

Жіноча делеґація після поставлення цвітів у підніжжя пам'ятника.

У світі

В СЕНАТСЬКІЙ ПІДКОМІСІЇ у справах міжнародного тероризму відбувається переслухання, ціллю якого є вияснити ролю комунізму у світовому тероризмі. Історик Джеймс Біллингтон, дискутуючи проблему тероризму в комуністичній доктрині, підмітив, що Маркс, а відтак Ленін рішуче заперечували позитивну ролю тероризму в комуністичному русі й відкидали його. Біллингтон пропонував дослідити, чому і як дійшло до того, що СССР і його комуністичні сателіти стали на зовсім протилежних позиціях і не лише сприяють тероризмові, але його організують, де тільки можуть. Одною із суґестій в цьому питанні було, що комуністи і Москва пов'язали тероризм не безпосередньо з комунізмом і комуністичним рухом у світі, а з національно-визвольними рухами. Всякі вияви тероризму вони підтягають під національно-визвольний рух у світі. Таким чином, підтримуючи національно-визвольний рух, вони можуть уважати, що вони своєю акцією спрямовуються не на допомогу тероризмові, а на ідейні національні рухи, які з конечности, і враховуючи існуючі умови, послуговуються тероризмом.

ІРА, Ірляндська Республіканська Армія, привертає щораз більшу увагу до себе. Її контроверсійні поступки, гострота боротьби проти англійської адміністрації в Олстері, рішучість її членів звертають на себе увагу. На ту тему зізнавав у сенатській підкомісії сенаторз Алабами Джеремія Дентон. Він, на підставі довгих і вичерпних студій, ствердив, що ІРА є „терористичною групою, яку підкорили собі і здеформували марксисти". Він до цього додав, що ІРА „вже давно перестала бути „малою ірляндською групою, яка бореться за свободу", але стала деструктивним елементом як у відношенні до адміністрації, так і в відношенні до населення." В Белфасті, столиці Олстеру, поліція перевела допити адвокатів, оборонців терористів з ІРА, а між ними тих восьми, що втеклй перед декількома днями. Поліція підозріває, що власне адвокати принесли зброю до тюрми й передали її тим, які опісля втекли, стероризувавши охорону в'язниці при помочі тієї зброї.

ДЕКІЛЬКА ДНІВ тривали завзяті бої в районі вулкану Чінчонтепек між лівими партизанами й урядовими військами Ель Салвадору. Власне в тому районі містилися головні бази партизан та були сконцентровані їхні відділи. Бої були дуже важкі, бо партизани ставили рішучий опір у свідомости, що після втрати тих теренів і баз, розміщених на ньому, вони не зможуть дальше розвивати своєї діяльности. Після одного тижня боротьби урядовим військам удалося зайняти деякі з баз, проломивши опір партизан. У боях за той час загинуло 225 партизан а значно більше було ранених. Військо втратило 14 вояків убитими. Партизанське командування не заперечило величини власних втрат, а тільки заперечило, що втрати війська були такі низькі.

В Америці

В СТЕЙТОВІЙ ЛЕҐІСЛЯТУРІ стейту Ню Джерзі противники розпорядження про загальне статеве навчання в усіх публічних школах стейту, зазнали поразки. Законопроєкт проти вже існуючого розпорядження в стейті щодо викладів у всіх публічних школах предмету, що носить невинну назву „Родинне життя", мусів би дістати 41 голос, щоб ввійти в силу, а він натомість дістав тільки 36 голосів. Член Асамблеї республіканка Мері С. Мюлер, яка внесла законопроєкт, попросила, щоб законопроєкт було затримано тут для дальшого розгляду. Цей законопроєкт, якщо б він був ухвалений, скасував би розпорядження Стейтової Освітньої Ради, розпочати „секс-едюкейшин" в стейті вже в 1983 році в кожній публічній школі.

ОДИНАДЦЯТИЙ РАЗ зголосив свою кандидатуру на поновну чотирирічну каденцію посадника столиці стейту Ню Йорк Олбані 71-річний демократ Еразмус Т. Корнінґ другий, який керує як посадник в Олбані вже з 1-го січня 1942 року. Думають, що він є посадником найдовше від усіх інших посадників будь-коли в американському місті. Сам посадник Е. Т. Корнінґ другий має власну обезпеченеву фірму, але воліє працювати посадником, хоч заробляє на цьому становищі скромних 25 тисяч дол. річно, мабуть через те, що і для нього — „а слава — заповідь моя".

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Ричард Ніксон купив собі посілість з гарним будинком на сім спалень, тенісовим кортом і чотирма акрами прегарного парку, за ціну одного мільйона долярів у містечку Селел Рівер у Берґен повіті стейту Ню Джерзі. Є чутки, що будинок у Ню Йорку, що його купив Р. Ніксон у 1979 році у Мангеттені під адресою 142 Схід 65 вул., Ніксон продасть.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА РЕҐЕНА звернувся до Сенату з пропозицією приспішити ратифікацію заключеної ще в 1979 року консулярної умови поміж ЗСА і КНР. На підставі тієї умови обидві країни утримують право негайно відкрити три консуляти в різних осередках другої країни. У зв'язку з поширенням співпраці між КНР і ЗСА та зростаючим числом туристів виникає потреба мати консулярні станиці в головних пунктах даної країни. Минулого року коло 70,000 американців відвідали Китай. Цього року було понад 100,000. В ЗСА студіює понад 6,000 китайських студентів і молодих науковців, а приблизно таке саме число американських бизнесменів відвідує щорічно Китай. Китай минулого року імпортував американських виробів на суму 3,8 більйона долярів, а експортував до ЗСА на суму 1,1 більйона. Цього року ці цифри будуть значно вищі. Тому постала потреба консулярної опіки над громадянами не лише в столиці країни, але і в провінційних осередках. Нові американські консульства постануть в Вуган, Шеніянґ, Ченду, а китайські — в Ню Йорку, Чікаґо та Гонолюлю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00, UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Деґенерація системи

Останні події у Польській Народній Республіці є чи не найбільш наглядним прикладом деґенерації так званої „соціялістичної системи", побудованої спочатку в Совєтськом Союзі, а потім силою багнетів і комуно-московської аґресії поширеної на країни Східньої і Середущої Европи, яка тепер повністю знаходиться під політичним і військовим впливами московської імперії.

Наглядним виявом цієї деґенерації є цілковита відсутність дисципліни в рядах членів комуністичної партій сателітніх держав, які в більшій чи меншій формі допустили в себе вияв лібералізму чи хоч би навіть сповільнення контролі над літературою, образотворчим мистецтвом тощо. Правда, Мадярщина в 1956 році, а Чехо-Словаччина в 1968 році заплатили за цей експеримент дуже дорого, бо Москва, не відчуваючи ще тоді такого натиску Заходу, втопила в крові свободолюбні стремління згаданих народів. У Польщі натомість, де населення майже суцільно католицьке і де вплив Католицької Церкви є куди більший від впливу комуністичної партії, початковий натиск кремлівських верховодів майже зазнав поразки, хоч, як кажуть західні дипломати і знавці східньоевропейської проблематики, польська проблема ще не розв'язана, доказом чого є посилена пропаґанда у совєтській пресі й інших засобах масової інформації проти польського керівництва в компартії.

Очевидно, з таким поглядом треба погодитись, бо, не зважаючи на це, що майже 90 відсотків членів комуністичної партії Польщі не підпорядкувались зарядженню власного Політбюра і підтримали стремління робітників до більшої свободи, то це, однак, не значить, що такий стан толеруватиме Москва і її вірні сателіти, які вбачають у польському експерименті велику для себе загрозу, а що найважливіше цілковиту ізоляцію керівних чинників режимів від народної маси. Правда, верхівка може ще деякий час спиратись на військо і поліцію,але як довго — невідомо, бо й ці опори режиму знаходяться у процесі розкладу, зачеплені процесами демократизації, які приходять знизу від народної гущі.

Тому не дивно, що кремлівські диктатори вирішили ще раз вдатись до драстичних протизаходів для розв'язки польської проблеми. Вони, як відомо, надіслали на адресу Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії ультиматум у якому Брежнєв і компанія пишуть, що „небезпека, перед якою опинилася у Польщі соціялістична система, загрожує незалежности Польщі". Одним словом вони дали до зрозуміння польським керівникам, що комуністичний світ не терпітиме довше польського скеперименту і інвазія совєтських та сателітніх армій вже не за горами. Цим разом генсек Брежнєв вирішив не називати речі по імені і в ультиматумі говорить тільки про захорону військових інсталяцій Варшавського Пакту та шляхів сполучення між окупаційною армією в Східній Німеччині і Совєтським Союзом. Польські кола, однак, здають собі з цього справу, бо на пленумі Центрального Комітету компартії перший секретар ПОРП Станіслав Каня заявив, що Совєтський Союз має, мовляв, чим турбуватись, хоч інші відповідальні польські керівники твердо стоять на своєму, кажучи, що Польща вибрала таку форму комуністичного правління, яка найбільше підходить Польщі і яку підтримує польський нарід.

Покищо події в Польщі, у перспективі розвитку дальших політичних процесів на території совєтських впливів, можна і треба вважати переломовими. Спротив поляків набрав всенаціональних розмірів, профспілку „Солідарносьць" визнають сьогодні майже всі профспілки у вільному світі, крім комуністичних країн, а Лєха Валєнсу тріюмфально вітають на всіх міжнародних з'їздах і конференціях, як борця не тільки за права польських робітників, але також за демократизацію комуністичної системи в комуністич них державах. Національну енерґію і вийняткову єдність польського народу сьогодні ставлять за приклад у всіх державах світу.

Москва обвинувачує Польщу, а зглядно польське керівництво за створення ферменту в комуністичному світі, побоюючись, щоб цей фермент не перекинувся на Совєтський Союз, імперію, яку треба знищити, щоб забезпечити мир на Сході Европи і зберегти менші народи від знищення.

ІРАНСЬКИЙ УРЯД знову замовив щомісячну квоту 125,000 тонн білої пшениці в Америці. Пшеницю ту, як і довгий американський риж, іранці купували здавна у значних кількостях. Але після протизаконного схоплення американських дипломатів іранськими ісламськими фанатиками в порозумінні з аятоллею Хомейні американські портові робітники відмовилися навантажувати фрахт до Ірану, в тому також збіжжя. Після 444 днів нелеґального й нелюдського в'язнення іранці таки звільнили схоплених американців, тоді перестала обов'язувати постанова юнії портових робітників стосовно іранських кораблів і кораблів із вантажем до Ірану.

М. Платковський

ЕВРОПА Й АМЕРИКА

Виглядає так, що новий Уряд президента Реґена хоче, власне, говорити з Москвою „поважно", себто не задовольнятися лише гарними обіцянками Кремля, а вимагати не тільки слів, але й відповідних дій. Та в Европі, особливо тепер в Західній Німеччині, немов би то бояться такої постави Вашінґтону, бажаючи піти на поважні поступки супроти Москви, забуваючи Афганістан, забуваючи все ще невирішену остаточно справу Польщі і т.д.

У цей момент очі всіх політиків хіба звернені на Францію. Що буде робити новий французький президент, соціяліст Міттеран?

Звичайно, у внутрішній політиці Франції прийде, певно, до великих змін. Але щодо міжнародної політики, то тут можуть статися несподіванки. Є деякі познаки того, що Міттеран буде менш податливий супроти Москви, ніж його попередник. Не будемо вираховувати цих познак, згадавши тільки про одну: симпатії французьких соціялістів супроти демократизаційних подій у Польщі. Та багато залежатиме в цій справі від дальших подій у Франції. Новий президент розв'язав парлямент, бажаючи здобути в ньому прихильну до себе більшість. Якщо йому не пощастить, то у Франції запанують,правдоподібно,хаотичні відносини: боротьба президента з парляментом не улегшить новому президентові впроваджувати у життя нову політику. Але якщо йому пощастить, але при допомозі головним чином комуністичних виборців, то це поставить Міттерана у залежність від комуністів, які у Франції все більше виявляють своє промосковське наставлення і все більше відходять від т. зв. еврокомунізму. Якщо до цього додати, що серед соціялістів у Західній Німеччині все більше до голосу приходять ліві елементи (недавно німецький канцлер Шмідт змушений був навіть загрозити з цього приводу своїм відходом від політики), то це створює досить невеселу картину. Чи не буде змушена тоді Америка вдатися до свого роду ізоляціонізму, щоб оборонити принаймні свої власні інтереси?

Взагалі, ситуація в Европі не виглядає у рожевих барвах. Одна Великобританія, яка сама весь час бореться з господарськими труднощами, не здолає врятувати становища. Італія погружена у ще більші господарські труднощі і не може собі дати ради із загрозливим явищем тероризму. Вирішальну ролю таки відіграють Західня Німеччина і Франція. Але обидві ці країни хотять „торгувати" з СССР, чекаючи від цього великих господарських користей, а тому якось уже немов би то не жахаються марива „фінляндизації", яка привела б Европу у безумовну залежність від СССР.

Цікаво відзначити, що така ситуація в Европі розвивається саме в тому часі, коли в комуністичному бльоці все більш помітні „тріщини", прикладом чого є Польща. Якби Захід зумів використати у власному інтересі ці „труднощі", то може аж тоді Москва почала б переговорювати „поважно". Але для цього Заходові потрібна однозгідність і таки справді тверда постава супроти СССР, чого сьогодні ми спостерігати не можемо. Чи ж не дійде знову до перемоги аґресивно-імперіялістичної політики Москви? І чи це не буде втрата ще одної шанси для Заходу, коли Америка Реґена нібито виявляє бажання прикоротити свавільну поведінку Москви, і коли ця остання потерпіла виразні поразки в Афганістані і в Польщі, і коли ці поразки могли б мати вигляд на дальше поглиблення?

Після нарад представників держав НАТО в Римі невідомо, хто переміг. Американці задоволені з цих нарад, бо на них европейці таки погодилися на збільшення своїх зусиль озброєння, але зате американці обіцяли розпочати ще в цьому році розмови з СССР. І тепер европейські державні мужі та европейська преса твердять, що ЗСА дали згоду на розпочаття „поважних" переговорів з Москвою. Що означає прикметник „поважні"? Хіба до цього часу Вашінгтон та й різні европейські держави провадили переговори, наприклад, про зменшення европейських збросњ у Відні (протягом уже багатьох років), „неповажно"? На це приходять вияснення: поважні розмови — це такі, які дадуть позитивний результат.

Але, як видається, оцим прикметником „поважні" держави НАТО загнали себе в сліпу вулицю. Бож, виходить, що треба конче осягнути позитивний результат. Але — що буде, якщо такого позитивного результату не можна буде, як і дотепер, осягнути з уваги на непримиренну поставу Москви. Тоді, логічно, европейські партнери НАТО, або принаймні деякі з них, перепглянуть свою згоду щодо збільшення зброєнь. А тоді може дійти до поважної кризи у відносинах поміж ЗСА і їх европейськими союзниками.

Т.Т.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ВАРІЯНТ

Вислід президентських виборів у Франції був неабиякою несподіванкою.Хоч може саме такого висліду слід було сподіватися, але люди таки привикають до існуючого і не легко приходиться вітати надходячі зміни. Вибори до англійського парляменту в травні 1979 року дали велику перемогу консерватистам. І тоді вже заговорили про „Консервативний тренд". Коли ж минулого року губернатор Роналд Реґен переміг президента Джіммі Картера величезною перевагою голосів, переконання, що ми ввійшли в сферу „правних віянь" стало популярним. Вибори в Франції не лише заперечили той зворот направо, але вони також виявили, що народи шукають виходу зі сучасної ситуації не тільки зворотом направо, але також шукають варіянту наліво.

Міттеран почав свою політичну діяльність на пості Президента виразним зворотом до типових метод соціялістичного господарства. Не розбиванням існуючої господарської системи, як це всюди роблять комуністи, але наголосом на розподіл існуючих дібр, у чому він дав робітникам значно більший уділ, як вони мали дотепер. Уже на самому початку треба якнайбільше підкреслити, що сучасний европейський соціялізм, навчений довголітнім життєвим досвідом, не пускається на господарсько-соціяльні авантюри як комуністи. Німецькі соціялдемократи на чолі з Гельмутом Шмідтом дали прекрасний узір того господарського прагматизму, типового для сучасного західнього соціялізму. Для цього ціллю не є розбити систему і зруйнувати матеріяльно, а як можна то й фізично підприємців адміністраторів-менаджерів, керівників робітництва, але якнайбільше користей, з неї відвести в бік робітників.

Кабінет міністрів, іменований Франсуа Міттераном під проводом прем'єра П'єра Моруа зразу підніс на 10 відсотків заробітковий мінімум робітника; він підніс фамілійні додатки для дітей, які в Франції традиційно грають велику ролю, на 25 відсотків, від 1-го липня пенсії для нездібних до праці, упосліджених і калік на 25 відсотків, а від 1-го грудня знову на 25 відсотків.Усе це тільки початок, але згідно з обрахунком Івона Чотарда, експерта Консей Насіональ дю Патронат, головного об'єднання приватних підприємців — це піднесе фонд французьких заробітних платень на 10,7 більйона долярів, тобто на 4 відсотки. Отже французький продукт на сучасному тісному світовому ринкові буде мати додаткових 4 відсотки обтяження. А це величезне обтяження, яке він важко відчуває і яке тільки можна буде з трудом виелімінувати, або вирівняти, хіба тільки піднесенням продуктивности. А хто може припустити, що продуктивність французького робітника на протязі якогось короткого часу за будь-яких умов могла так швидко рости! Тож і не диво, що Чотар вказує на зріст безробіття і зріст інфляції, як наслідки тих потягнень.

Засоби на покриття цих підвишок можуть прийти або з піднесенням податків, або з друкарської машини, яка друкує банкноти. А тому що на друкарську машину натискати не можна, то залишається збільшення податків. Зріст податків уже вказаний. Буде це величезний зріст доходових податків на всі заробітки понад 100,000 франків річно; відтак піднесення податків на люксусові товари, до того прийдуть вищі податки для банків і фінансових інституцій, нафтових фірм, піднесення цін на бензину тощо.

Як бачимо, картина дуже ясна. Франція вибрала зовсім іншу дорогу виходу зі застою, як Англія і ЗСА. Але ця дорога легкою не буде й невідомо, куди вона заведе. Господарські пляни прем'єра Марґарет Тачер і президента Роналда Реґена також не дають ґарантії, що вони дадуть потрібні успіхи.

Щоб послідовно перевести свою політику соціялістичних реформ у життя президент Міттеран потребує не лише рішучости й непохитности, але він мусить мати більшість у парляменті. В теперішньому парляменті більшість належить бльокові деґолістів на чолі з Жаком Шіраком і прихильниками дотеперішнього президента Валєрі Жіскара д'Естена. Президент Міттеран розписав нові вибори і, мабуть, він здобуде великий успіх. Усі опити вказують на велике піднесення просоціялістичних голосів. Велика частина тих, що вибирали його президентом, голосуватимуть тепер за його соціялістичною листою, бо який глузд інакше мало б обирання його на президента? Але загально побоюються, що все таки соціялісти не здобудуть більшости у парляменті. Отже будуть мусіти бльокуватися. Вони мають відданого союзника Радикальну Ліву Партію, малу групу з невеликим числом голосів. І коли з ними не буде більшости, треба буде шукати тієї більшости у... комуністів. І тут доходимо до чергової важкої дилеми.

Питання участи французьких комуністів у кабінеті міністрів — проблема не нова. Після прогнання гітлерівських військ в кабінеті міністрів комуністи займали важливі пости, бож вони брали участь у русі спротиву та ще й визначилися у ньому. Одначе зразу були з ними труднощі. Вони хиталися між інтересами Франції й світового комунізму й не раз не вміли вибрати між російським і французьким патріотизмом. Тож не диво, що після якогось часу їх удалося витіснити з уряду й потім, уже послідовно, їх в

(Закінґення на стор. 4)

З господарського життя

„Канадизацію" канадського господарського життя переводить уряд прем'єра П'єра Трудо послідовно в життя. „Канадизація" проголошена в троновій промові в квітні 1980 року при відкритті нового парляменту, в якому ліберали знову здобули перемогу, зазнає час від часу перебоїв, але опісля пожвавлюється. Трудо, не зважаючи на зовнішній натиск, особливо з боку американського промислу припильновує переводження цієї програми в життя. Герб Ґрей, міністер промислу, заявив, що пожвавлені теперрозмовина цю тему є не лише висловом обміну ідеями, а питаннями практичного переведення цього принципу в життя. Американський промисел пробував поборювати „канадизацію" закидом у скрайньому націоналізмові, одначе з канадського боку впала відповідь: якщо „канадизація" — це націоналізм, тоді ми націоналісти. Програма „канадизації" передбачує до 1990 року перебрання принаймні 50 відсотків енерґетичного промислу Канади в канадські руки. Так само в інших ділянках уряд пляново переводить політику господарського націоналізму. Наприклад, фінансові інституції, транспорт, комунікація взагалі — недоступні для закордонних власників.

Хорге Діяз Серрано, голова і екзекутивний керівник Пемексу—Петролєос Мехіканос — державна фірма і централя усього нафтового промислу в Мехіко, де нафтова промисловість уже від багатьох років націоналізована — уступив зі свого посту і його перебрав Джуліо Родольфо Сид. Причина уступлення Серрана — політичного характеру. Під його проводом Пемекс розвинулася у могутню фінансовогосподарську установу. Зі зростом фінансових впливів почався зріст впливів на політичному і інших відтинках. Накінець Пемекс ставав державою у державі. Про Серрана почали в Мехіко говорити: „Він має завеликі успіхи. Завдяки цим успіхам він став занадто могутнім. Його треба позбутися". Безпосередньою причиною резиґнації Серрана було його рішення обнизити ціну на ропу на чотири доляри на бочілці. Після цієї обнижки почалися на нього напади з усіх боків. У своєму резиґнаційному письмі Серрано підкреслив, що обнижка ціни відбулася на підставі однодушного рішення кабінету міністрів.

У Льозанні відбулася світова конференція банкових керівників. Вона займалася у першу чергу неймовірним заборгуванням відсталих промислово країн та господарською співпрацею Схід-Захід. Не зважаючи на складність положення на цьому відтинку тепер, конференція висловила надію, що після перебрання теперішніх труднощів, справи будуть розв'язані позитивно. Конференція присвятила особливу увагу справі зростаючої вартости доляра. І в тому вона висловилася позитивно, оцінюючи звишку доляра на міжнародному грошовому ринку, як корисне загальне явище.

Бразилійський військовий режим перейшов до рішучої боротьби з державним дефіцитом у міжнародних платностях та з інфляцією. Інфляція у Бразилії уже від декількох років вища 100 відсотків у річному відношенні. Уряд натиснув на експорт бразилійських товарів і в перших чотирьох місяцях добився зросту на 26 відсотків. Зате імпорт збільшився тільки на 1,2 відсотка.Завдяки тому, дефіцит торговлі зі закордоном впав до 462 мільйони, а рік тому за той самий час був 1,8 більйона, тобто майже вп'ятеро більший. Ще більші успіхи були на відтинку боротьби з інфляцією. В місяці квітні вона впала до 5,4 відсотка в місячному відношенні. Бразилійський експеримент заперечує американську практику господарського лібералізму. При допомозі позитивних, державою схвалених законів і відповідного поступування державні чинники швидше добиваються успіхів, як це могло б мати місце при застосуванні принципів ліберальної господарки.

Захитання нюйоркської Вест Сайд Сейвінґс енд Ловнс Ассосієйшен викликало широкий відгомін у цілій країні. Вест Сайд — це найбільша цього роду фінансова інституція на східньому побережжі ЗСА. Ця інституція має 2,5 більйона активів, ведена дуже фахово й стояла на міцних фінансових ногах. Утеча грошових фондів, які шукають значно вищих відсотків у грошових фондах, як це мають право давати щадниці, така велика, що більші щадниці опинилися у платничих труднощах. Вест Сайд знайшлася у таких труднощах, що без інтервенції на велику скалю вона може впасти. Її упадок мав би величезні наслідки. З одного боку втрати, зв'язані з її упадком коштували б державу коло 700 мільйонів долярів. Але на цьому не кінець, бо якщо б це сталося, почався б зміцнений відплив фондів зі щадничої системи, а це в сучасних умовах могло б мати небезпечні наслідки.

У той час, коли Японія жваво розбудовує свою компюторську промисловість і виходить на ринок із новими, найвище розвиненими,моделями, які можуть загрожувати американській промисловості, що донедавна мала малощо не монополь у цій ділянці, британська компюторська промисловість звільняє тисячі робітників, щоб обмежити свої втрати. Ай-Сі-Ел Лтд, провідна британська компютерська фірма звільнила 5,200 працівників. Очевидно, стається це не з огляду на загальний застій на ринку, а через відставання в якості, продукції і цінах.

Петро Балей

ДЕЩО ПРО ДЕМОКРАТИЧНИЙ РИТУАЛ БЕЗ ПОЛІТИЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТИ

VIII

Цей демократичний принцип сумлінно використовували автократи, як ось Ленін на партійному конгресі в Лондоні 1903 року, і психопати, як Гітлер у виборах до Райхстаґу 1932 року. Тож, справа не в більшості, а в політичній доцільності наперед плянованого coup d'etat на Конґресі УККА. Адже апологет Лев Футала не заперечив того, що готування до того Конґресу „переможців" ішли роками. На це в цього автора є доказ з особистого досвіду.

Ще перед Конґресом СКВУ гостював у Лос Анджелесі Ярослав Стецько з дружиною. З його ініціятиви ми зустрічались декілька разів. З приватних розмов на очевидні теми я навіть виніс кориснііше враження про голову проводу ОУН(б), ніж колись з кількох наших зустрічей на терені Німеччини. Навчився старий революціонер, думав я собі, прислухатися і толерувати критичні голоси.

Уже по Конґресі СКВУ загостив до Лос Анджелесу Володимир Мазур. Про нього я перший раз почув уже тут і по відході проф. Івана Вовчука з організаційної діяльности на спочинок. Через третю особу В. Мазур виявив бажання зі мною зустрітись. Я здогадувався, що це на поручення Ярослава Стецька.

Розмова зразу зійшла на тему політичної консолідації існуючих на еміґрації сил. Мені здавалося, що я переконливо доказував потребу єдиного політичного фронту перед зовнішнім світом, хоч би те міжгрупове порозуміння мало бути найзагальнішого характеру. Здавалося мені, що В. Мазур не мав поважних застережень, але при прощанні заявив без жадного логічного пов'язання, немов у перехвалки, що наступні конґреси ми переводитимемо самі, не вдаючись у жадні коаліції. Ми - тобто ОУН(б) з усіми організаціями Визвольного Фронту і симпатиками.

Здивований такою несподіваною реплікою, я відповів щось у роді „oleum et diem perdidi", і ми розійшлись. Повертаючись пізніше до тієї дивної заяви В. Мазура, я за кожним разом заспокоював себе: Стецько на таке не піде... Значить, я цілком не знав своїх колишніх організаційних друзів.

* * *

Почав я цю сумну розповідь у Вербну Неділю, а тут уже й-Провідна минула, а я ще не закінчив. І не диво, коли пишеш власною кров'ю...

Отож, у Вербну Неділю засіли ми в церковній залі до поминального обіду і бачу, що при входових дверях три довговолосі молодики роздають якісь відозви. Приступаю і розпитую. Ми — каже довговолосий бльондин — проти інтервенції ЗСА в Ель Сальвадорі. Мені здається, — кажу, що ЗСА не проти самовизначення Сальвадору, а проти інтервенції Совєтського Союзу в Ель Сальвадорі.

— Ми і проти інтервенції СССР, — каже той же самий бльондин.

Очевидно, думаю, бо коли я б був тут московським цензором, я не переставав би напоминати американських хлопців українського походження протестувати й проти Совєтського Союзу; без цього протести тільки проти ЗСА лиха варті для сублімної гри партократів московсько-марксистської імперії.

Приступає парох о. Голутяк і декілька парафіян — вив'язується діялог.

— А хто ж ви будете? — питає о. Голутяк.

— Ми українські студенти.

— З України?

— Ні, ми тут роджені студенти Каліфорнійського університету.

— А чому ж я вас ніколи не бачу в церкві? — допитується о. Голутяк.

— Ми невіруючі.

Що ви невіруючі, думаю собі, то це трапляється молодим людям, які лизнули чужої мудрости, але який же тобі глузд хизуватися своїм невірством ось тут, в церковній залі, перед священиком православної віри — віри твоїх прадідів?..

Як же ви називаєтеся? — питає далі о. Голутяк.

— Я, — каже довговолосий бльондин, — Богдан Футала, цей — Олександер Товстопят, а цей — Богдан Клід...

Дійшло до того, що церковна управа випросила український визвольний рух Ель Сальвадору із церковних приміщень...

Перечитую я цю відозву „Ініціятивної Групи для оформлення ад гок Комітету проти інтервенції ЗСА в Ель Сальвадорі" і думаю:

Кому ж може більше залежати на оздоровленні соціяльно-економічних стосунків у суверенному Ель Сальвадорі, як не тим з-поміж 5-ти мільйонів сальвадорців, що сьогодні при владі?.. Коли ж між ними не найдуться люди здорового глузду, то іззовні може прийти тільки ще гірше поневолення, і воно вже йде з країни „ґдє так вольно дишет челавєк".

Допустимо, що соціяльно-економічні стосунки в Ель Сальвадорі такі, як оце описано у відозві студентів українського походження, але кому ж не ясно, що совєтським можновладцям цілком байдуже, хто буде їсти, а хто орать в Ель Сальвадорі. Тут, як і на Близькому Сході, можновладцям Кремля йдеться про оточення ЗСА — цього єдиного ще бастіону проти московсько-марксистського імперіялізму — своїми сателітами та ізолювати ЗСА на їх власному континенті, відтинаючи їх від закордонного постачання сирівцями, без яких Північна Америка мусіла б капітулювати, а з нею і ввесь західній світ.

У студентській відозві говориться про соціяльно-економічні несправедливості в Ель Сальвадорі. В цьому

(Продовження на ст. 3)

Надзвичайний концерт у Торонто

Товариство Української Опери Канади влаштувало свій черговий концерт 10-го травня цього року в 7-ій год. вечора в залі Мессі-Голл у Торонто.

Концерт був надзвичайний своєю програмою та виконанням, хоч вже не був для нас несподіванкою. Ми в Торонто вже якось звикли до того, що імпрези, влаштовані ТУОК і якими диригує Володимир Колесник, колишній диригент Київської Опери та Балету (з оркестрою, чи без оркестри), є завжди найкращої якости. Згадати б хоч оперу „Купало" Вахнянина в червні 1979 року, концерт оперних уривків зі співаками-солістами та симфонічною оркестрою в Гамилтоні в 1980 році, та перший симфонічний концерт Колесника в Торонто з нагоди конгресу СФУЖО в травні 1977 року.

Цьогорічний концерт мав інший, новий характер. Частина програми — це були оркестральні твори. Друга частина — хорові оперні твори з оркестрою, але без солістів. До програми були включені не тільки уривки з опер українських композиторів, а і композиторів не-українців, які творили під впливом української літератури, української мелодики тощо. Ці композитори, обзнайомлені з українським побутом та мелодикою, віддзеркалили у своїх операх глибоку українську музичну спадщину.

Програма концерту почалася „Українською Симфонією" невідомого автора. У клясичному формою творі по-мистецькому розроблено українські народні пісні. В стилі пізнього Моцарта чи раннього Гайдена — це, за програмкою, найстарший зразок української симфонічної музики кінця XVIII сторіччя. Оркестра виконала цей твір, третя частина якого з мелодією пісні „Вийшли в поле косарі" звучала особливо радісно.

Одним із кращих творів програми була повна романтики, пориву та милозвучности „Гуцульська рапсодія" Григорія Майбороди, сучасного композитора в Україні. В ньому чулася трембіта з далеких полонин; танцювальний мотив диригент вивів легко та бадьоро, сопілка ніжно заграла мелодію „Верховино, світку наш", яку перебрали струнні інструменти і в крещенді створили чудову картину розлогих соняшних Карпат.

Останнім твором в цій інструментальній частині була симфонічна поема „Мазепа" Франца Ліста, яку він написав під впливом „Мазепи" Віктора Гюго, а може й інших джерел. Оркестра віддала музику, мужню та сильну, а військовий мотив, виконаний духовими інструментами, змалював горду постать гетьмана.

Після перерви на сцену вийшов вже й хор, коло ст(а) осіб, здисципліновано чекали диригента. Хор і оркестра виконали напочатку увертюру до опери „Тарас Бульба" Лисенка-Ревуцького, інструментація Лятошинського. „Туман хвилями лягає" з першої дії опери „Утоплена" Лисенка, інструм. С. Яременка, був наступним нелегким до виконання твором. Жіночий і чоловічий хори проспівали разом дві зовсім різні пісні. Слідувало — „Загриміли понад степом грози" з другої дії опери „Перша весна" сучасного композитора Г. Жуковського, інструм. З. Лавришина. Хористи показали свою блискучу техніку та чітку дикцію в цьому головокружного темпу творі. Колядки з другої дії опери „Ніч перед Різдвом" Римського-Корсакова, написаною за одноіменною повістю Гоголя, вийшли дуже ефективно.

Хоровод із першої дії опери „Купало" Вахнянина прозвучав чи не найкраще зі всіх хорових точок. За згаданою вже повістю Гоголя „Ніч перед Різдвом" Чайковський написав оперу „Черевички". Ми почули хор з другої дії цієї опери „Виросла в тину червона калина". „Гопак" із третьої дії опери „Сорочинський ярмарок" композитора Мусорського за одноіменною повістю Гоголя, дуже популярний у світовому музичному репертуарі. Однак, мало хто з чужинців знає, що це — оригінальна українська народна пісня.

На закінчення цієї вибагливої програми хор виконав „Вечерниці" з першої дії опери „Катерина" Аркаса, оркестрація Лавришина, за одноіменним твором Шевченка. Цей твір, як і „Купало" Вахнянина, на думку критика з „Глоб енд Мейл" були найцікавішими творами концерту.

Диригент В. Колесник черговий раз приготував музичний „бенкет" для любителів музики, любителів української культури.

А хор? Подивляємо тих майже сто осіб, що сумлінно і витривало працюють місяцями, щоб як хорова одиниця познайомити нас із музичними оперними творами стильово та прецизно виконаними, з доброю дикцією, чистою інтонацією та виразною артикуляцією. Хотілось би побачити ім'я цих ентузіястів на програмці.

А тепер — побажаємо успішної постановки опери „Купало" в Елмонтоні, щасливої подорожі до Ню Йорку, та нетерпеливо очікуємо оперу „Запорожець за Дунаєм" у жовтні цього року.

Оксана Бризгун-Соколик

Дещо про...

(*Продовження зі стор. 2*)

може бути багато правди, але це цілком не зобов'язує українську еміграцію — безрадну в обличчі ще гірших нещасть на її рідних землях — виступати в чужих і ворожих нам інтересах проти цієї держави, що дала нашим дідам притулок і заробіток, батькам — освіту, а внукам — волю вибирати на добро й на лихо. І у висліді всіх тих благотворчих умов у цій країні, ми виховуємо насліддя, яке стає поряд московського й київського комсомолу і гукає: „Америка, геть руки від Ель Сальвадору!"

Процес деволюції політичної думки української еміграції добігає до свого кінця і найліберальніші умови та найдемократичніші принципи нічого доброго не вдіють, коли немає розуму. Без розуму, оцього найбільшого дару Божого людині, всяка вольовість, принциповість і патріотичність стаються засобом руїни.

Якже ж ми докотилися в короткому часі трьох генерацій до такого стану?... Це тема для окремої розповіді, не менше сумної від цієї...

Кінець

ЗАКЛИК
ДО ЗЕМЛЯКІВ КАМ'ЯНКИ БУСЬКОЇ (СТРУМИЛОВОЇ), БУСЬКА ТА ОКОЛИЦЬ.

Дорогі Надбужанці!

На першому З'їзді Надбужанців, який відбувся 30-31-го травня ц. р. на Союзівці біля Ню Йорку, Кам'янеччину включено до Об'єднання Надбужанців.

Вітаючи це правильне і справедливе рішення Зборів, апелюємо до всіх земляків Кам'янеччини негайно ставати членами Об'єднання, вплачувати вкладки, організувати місцеві представництва Надбужанців та надсилати матеріяли до Збірника Надбужанщини про нашу Кам'янецьку і Бузецьку землю.

Подаємо тимчасові зв'язкові адреси:
W. Makar, 25 Wolseley St., Toronto, Ont., Canada M5T 1A3;
I. Ivanyckyj, 26914 Kelsey Dr., Warren, Mich., U.S.A. 48091

Д-р ІЛАРІОН КАЛИНЕВИЧ,
учасник Зборів

РІСТ НОВИХ ОСЕРЕДКІВ у КАЛІФОРНІЇ, в самому серці стейту, а не на вузькій смузі побережжя Тихого океану, як це було раніше, викликає побоювання в мешканців цих сільських переважно районів, що їхні маленькі містечка і села перетворяться на „нові Сан Хозе", місто, яке раптово виросло в Південній Каліфорнії, коли там почали виробляти частини компюторських вимикачів. З неприродно швидким ростом у цьому містечку Сан Хозе виросли і всі інші великоміські болячки: злочини, дорожнеча на помешкання, занечищення довкілля і подібне.

ПОДЯКА

День 11-го червня 1980 року, це мабуть найсумніший день у моєму житті та й у житті нашої родини, для Приятелів і Знайомих несподівана вістка про те, що нестало між живими

бл. п.
ВОЛОДИМИРИ ЦЕНКО
з ҐАРДЕЦЬКИХ

(яку популярно звали ВЛОДЗЕЮ)

пронеслася немов громовиця у літню спеку. Перемучене серце не видержало боротьби з упертою недугою, що підкрадалася як злодій... і ніхто не хотів цьому вірити, бо говорили: „все виглядала, як взірець здоров'я"...

Людська мова за бідна, щоб описати та належно оцінити і подякувати тим сотням, не лише рідних, знайомих, приятелів, але навіть людей, що не знали її а лише чули про її лагідність і спокійну вдачу, вроджену скромність та що ціллю її життя була праця для Церкви, спільноти ближніх та творення добра; вони поспішили нам з поміччю, порадою, допомогою та старались улекшити наше безмежне горе і терпіння.

Листи, телеграми, картки — доспівно з цілого світу — з висловами співчування (понад 150), та 72 Служби Божі, замовлені знайомими, приятелями і рідними свідчили про велику пошану та любов до Покійниці, спонтанну участь у величавому Парастасі, відправленому за згодою пароха Впр.шамб.о. Д-ра Івана Біланича, у Храмі Зарваницької Матері Божої, в сослужінні 10-и Всечесніших отців (о. митр. Василь Головінський, о. мітр. Мирослав Харина, шамб. і канц. о. Роберт Москаль, о. проф. Михайло Пиріг, о. радн. Тома Бариляк, о. радн. Петро Липин, о. Мартин Канаван, о. шамб. Петро Мельничук і о. Роман Мірчук); при тому співали чудово не лише дяки але також хор. Це були зворушливі хвилини, коли Марійська Дружина передтим відмовляла набожно Вервицю, прощаючи таким чином свою бувшу голову, а багато людей оплакували її разом з нами; а коли підходили складати нам вислови співчування, виглядало, що кінця не буде. Така добра і глибоко релігійна українська громада.

Численні промови, — в часі парастасу о. шамб. Біланича, а в часі Служби Божої о. митр. Харини, що була видрукована в „Америці", а над могилою проф. Наталії Пазуняк, проф. Петра Стерча, інж. Лідії Дяченко, — а відтак на тризні, яку з великим накладом праці, та дуже старанно підготовила Марійська Дружина, голови Марійської Дружини п. Ярослави Лободич і приятельки п. Стефанії Бернадин. За всі промови, що у глибоко зворушливих словах, які плили з глибини серця з любови та пошани до покійниці, давали відблиск прикмет її характеру та її життєвих заслуг. Ми всім глибоко вдячні і зобовязані.

Це було дуже зворушливе, що п. Осип Лупань, власник меблевого склепу, хоча був дуже занятий, на наше прохання в дні 9-го травня 1980 року співав Благодарственну Службу Божу в часі вінчання сина, а вже в дні 11-го червня тогож року співав заупокійну Службу Божу та відмовився від якоїнебудь винагороди.

Ми в першій мірі глибоко зворушені та незвичайно вдячні Їх Блаженству Патріярхові Кир Йосифові за відправлення двох Служб Божих, за незвичайно глибокі вислови співчування, які ділали на нашу зболілу душу, немов бальзам, та за вияв згоди примістити в Католицькому Музеї в Римі цілу життєву збірку покійної: образів, кераміки, різьби та вишивок і призначити для тої цілі осібну кімнату.

Ми вдячні Управі СФУЖО, що видала особливий комунікат та розіслала до преси цілого світу і ми щиро вдячні українській пресі за поміщення його а також всім авторам, що написали дуже теплі та зворушливі спомини про Покійницю для української преси: п. інж. Лідії Бурачинській — Голові СФУЖО, п. ред. Ірині Пеленській (ред. „Українка в світі") п. Марії Харині, п. Марії Кузьмович-Головінській, п. Стефанії Бернадин, п. Наталії Пазуняк, п. Мирославові Рудому, що дуже зворушливо та гідно описав похорони.

Дякуємо родині, що приїхала з Чікаґо, Боффала, Гантеру та Асторії, щоб віддати останню прислугу Покійній.

На жаль не всилі ми вичислити всіх та подякувати тим, що нас розраджували, помагали нам, тож просимо Всевишнього, щоб обдарив їх за це всіми ласками, а ми будемо старатись продовжувати працю, — добро творити — і прохаємо в тому напрямі Вашої допомоги та піддержки.

Згідно з її бажанням, яке пропаґувала ціле життя, щоб замість квітів на могилу, складати жертви на різні цілі. — її відкриту домовину окружили цвіти лише від Родини та її похресника Івася Турченюка (розкішні гвоздики), та від Укр. Золотого Хреста від її шкільної товаришки п. Володимири Кавки, яким дякуємо.

Для вшанування пам'яті та праці Покійниці зложено слідуючі жертви на добродійні цілі: На виховання молодих священиків в Арґентині: Д-р Микола Ценко, Д-р Олексій і Евгенія Ґардецькі по $100.00, Наталія Макаревич $50.00 Модест і Теодора Кузьмович $40.00, Д-р Ярослав і Стефа Бернадин $30.00, Д-р Марта Кузьмович $25.00, Д-р Іван і Марія Галій $25.00, по $25.00 Роман і Ольга Новаківські, Евгенія Новаківська, Інж. Лисий Ігор і Дарія, Д-р Евген і Мирослава Волошин, Інж. Болодимир і Олена Шиприкевич, Клим Павло і Ольга $22.00. Олексин Галина $20.00, по $10.00 Мирон і Галя Утриско, Мирослава Прокопович, Д-р Петро і Анізія Мірчук, Петро Ґенґало, Теодозія Гаврилів, Евдокія Дичко-Блавацька, Когут Розалія, Фльорчук Александра, Володимир і Ірина Повзанюк. По $5.00 Д-р Петро і Іванна Федорів, Д-р Галина Скорецька, Михайло і Ірина Юрчак, Юліян і Марія Сухар, Василь і Олена Ощипко. На видання творів Слуги Божого митр. Кир Андрея: По $100.00 — Д-р Ценко Микола, Д-р Олексій і Марта Ценко, Д-р Олексій і Евгенія Ґардецький, о. митр. Мирослав і Марія Харина, Д-р Марія і Мирослав Кознарські, Кушмелин Василь і Ірена $50.00. По $25.00 — проф. Шанковський Лев і Марта, Лукасевич Степан і Ольга, Ґенґало Петро, По $20.00 — Інж. Яцкевич Лев і Олександра, д-р Скорецька Галина, проф. Перфецький Богдан і Наталія, д-р Пушкар Володимир і Стефанія, Бабич Анна (Торонто) Качанівський Ярослав і Ірена $15.00 По $10.00 — Касіян Микола і Марія, д-р Бернадин Ярослав і Стефанія, д-р Цісик Тетяна і Зенон, Лисий Роман, Гарбачевська Дора, Масюк Марія, Інж. Дяченко Лідія, Кавка Микола і Володимира, Пеленська Ірена, о. митр. Головінський Василь і Марія і д-р Диміцький Михайло $25.00. Лупань Осип і Марія $50.00. По $5.00 — Михайлюк Ілько і Катерина, проф. Струк Іван, Кулик Евстахій, Стефанія Голіната, д-р Федорів Петро і Іванна, Алексевич Микола, Інж. Журжа Ілько.

Понадто переведено збірку на Пресовий Фонд „Українки в світі" і зібрано $561, що було проголошено в „Українці в світі" у вересні 1980 р., а також жертви на Музей і на Пресовий Фонд „Нашого Життя" проголошено у жовтні 1980 в сумі $240.00 та жертви на Партіярший Фонд в сумі $1,197.00 у „Свободі" з 1. 30. 1981 ч. 19.

З глибини нашої душі і зі щирого серця складаємо подяку усім Жертводавцям за щедрі пожертви на повищі благородні цілі.

МИКОЛА ЦЕНКО — муж
ОЛЕКСІЙ І МАРТА ЦЕНКО — син і синова,
ОЛЕКСІЙ ҐАРДЕЦЬКИЙ І ЕВГЕНІЯ — брат і братова
ІРЕНА КУШМЕЛИН І ВАСИЛЬ — сестра, шваґер з дочками ДАРІЄЮ І ХРИСТИНОЮ.

ФЕСТИН-ПІКНІК У БАВНД БРУКУ

Соммерсет, Н.Дж. — Організація Оборони Лемківщини, Відділи: Ню Йорк, Йонкерс, Пассейк, Елізабет і Нюарк, у неділю, 21-го червня ц.р., початок год. 12-та вполудне, тут в Українському Селі, біля Бавнд Бруку, Н.Дж., Седар Ґров Ровд відбудеться Фестин-пікнік. У програмі: промова видатного гостя з України, вступне слово проф. І. Гвозди, промови інших видатних провідників лемківського руху, як теж — виступ танцювальної групи Осередку СУМ-А з Пассейку і Картерету та виграші, розваги і несподіванки. До танців приграватиме популярна оркестра „Синій Дунай".

У справі поїздки автобусом можна телефонувати: з Ню Йорку, Петро Гарайда — (212) 777-6851; з Джерзі Сиrécté, Анна Фарбанець — 432-5391; з Пассейку, Василь Гаргай — 772-3344; з Йонкерсу, Іван Пециляк — (914) 933-5000.

У НЮ ЙОРКУ — КІНЦЕВИЙ КОНЦЕРТ УЧНІВ УМІ

Ню Йорк, Н.Й. — У п'ятницю, 19-го червня ц.р., в год. 7-ій вечора, тут у залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вулиця, відбудеться Кінцевий концерт учнів Українського Музичного Інституту.

У концерті виступлять учні кляси фортепіяну таких професорів: Галини Мирошниченко, Лева Стругацького та Калини Чічки-Андрієнко, як теж кляси скрипки проф Рафаїла Венке. Участь у концерті беруть такі учні (за азбукою): А. Аєрбе, Б. Аєрбе, М. Аєрбе, Я. Бачинський, Т. Беренза, А. Гарасимчук, О. Гарасимчук, Ю. Задоянна, М. Корнага, Є. Кузів, Г. Кузишин, М. Левицька, Н. Лоза, Дж. Льопез, Р. Льопез, І. Макар, Н. Маслій, Т. Перальта, А. Решітник, Р. Росцішевська, Д. Сабор, П. Снігач, Б. Трохімчук, Ю. Фурда та В. Яремчук.

Д-ра В. Гординського нагородженно званням „Хемік Року"

Д-р В. Гординський

Ню Йорк, Н.Й. — 2-го червня цього року тут у приміщенні Ворлд Трейд Центру Американська Асоціяція Клінічної Хемії відзначила званням „Клінічний Хемік Року" д-ра Володимира Гординського, дійсного члена Американської Академії Клінічної Хемії за його наукові й професійні досягнення.

Під час церемоніялу передачі срібної нагороди були присутні представники університетів, наукових і дослідних установ, а від стейтового уряду Ню Джерзі привітав д-ра В. Гординського сенатор Орехіо.

СЬОМИЙ З'ЇЗД КОЛ. УЧНІВ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Кергонксон, Н.Й. — Організаційний комітет Зальцбурзької гімназії, головою якого є Леся Хоркавців-Яськів, а секретарем — Ліда Юрків-Белендюк, повідомляє, що в днях 3-го і 4-го ц.р., тут на Оселі УНСоюзу — Союзівці відбудеться Сьомий З'їзд колишніх учнів Зальцбурзької гімназії та зустріч з професорами цієї школи.

„Фіяско Мадридської Конференції 1980/81"

Філядельфія (УІБ-ОУПС). — Під заголовком „Фіяско Мадридської Конференції 1980/81" вийшла друком брошура проф. В. Тарнопольського, що подає загальні інформації про Гельсінкський Прикінцевий Акт із 1975 року, — в тому опінію про цей Акт фахівців у справах людських прав із ОН; українські принципові й мінімалістичні вимоги від членів Мадридської Конференції, в тому акцію ДЦ УНРеспубліки, АБН і Визвольного Фронту, УКЦеркви й СКВУ; відгуки Гельсінків у підсовєтській Україні й на поселеннях тощо. У висновках пишеться, що крім пропагандивного міряння сил Мадридська Конференція не принесе ніяких позитивних наслідків ані виглядів на покращання людських і національних прав у СССР. Брошура закінчує „Постскриптум" голови Уряду УНР в екзилі до прем'єр-міністра Леопольда Сальва Сотеля в Мадриді про те, що як довго Україна й інші поневолені нації в Східній Европі будуть під пануванням большевицької Росії, так довго не буде в тій частині світу респекту до людських, а передусім національних прав. Вартість брошури в тому, що вона дає об'єктивну оцінку не тільки світових заходів, але й українських акцій, на які, — на думку автора, — витрачено неспівмірно великі суми, що їх можна було скерувати на важливіші справи.

Вшановуючи пам'ять Тіточного Брата і нашого Великого Добродія
бл. п.
ВОЛОДИМИРА РУДАВСЬКОГО
складаємо 500.00 долярів
на ЦЕРКВУ МУЧЕНИКІВ — „ЦЕРКВА в ПОТРЕБІ"
на руки Патріярха Йосифа.

Д-р Ярослав і Д-р Рута РОЖАНКОВСЬКІ
Д-р Ярослав і Д-р Дарія МИНДЮКИ

Замість квітів на могилу
бл. п.
Інж. СЕБАСТІЯНА ОСТРУКА
на УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР у Філядельфії зложили:

Кривуша, Лариса	$15.00
Жмуркевич, Тереня	10.00
Бак-Бойчук, Оксана	10.00
Дума, Василь і Наталія	10.00
Куровицькі, Ярослав і Ірена	20.00
Раковські, Ярополк і Марія	25.00
Д-р Латирка, Юрій і Марія	10.00
Мацьків, Юрій і Леся	10.00
Галушка, Тарас і Лариса	10.00
Головчак, Юліян і Галина	10.00
Дибуляк, Казимира	5.00
Арвін, Люся (Ґольфлорт, Фльорида)	50.00
Кульба, Володимир і Богдання	25.00
Литвин, Роман і Харитя	20.00
Насевич, Михайло і Анна	25.00
Кондрат, Петро і Марія	25.00
Брикович, Теодозія і Володимира	25.00
Ярема, Стефан і Анна	10.00
Разом	$315.00

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
У ДВАДЦЯТЬ ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
св. п. проф.
МИХАЙЛА ОЛЕКСІЙОВИЧА ВЕТУХОВА
ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА УВАН у США
у суботу, 20-го червня 1981 року, о год. 11:30 ранку
буде відслужена
ПАНАХИДА
на Його могилі на українському православному цвинтарі у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА УВАН у США

Ділимося сумною вісткою з усім Пластунством і Громадою, що в дні 11-го червня 1981 року відійшов у Вічність
св. п. пл. сен. довір'я
Д-р МИКОЛА КУЗЬМОВИЧ
член Пластової Станиці і Осередку Праці УПС в Ню Йорку та член 10-го Куреня УПС „Чорноморці".
•
ВШ. Родині складаємо наше глибоке співчуття.

ПЛАСТОВА СТАНИЧНА РАДА,
СТАНИЧНА СТАРШИНА
та ПРОВІД ОП УПС

Замість квітів на могилу, просимо складати датки на Прес-Фонд „Юнака".

У глибокому смутку повідомляємо, що з Волі Всевишнього, відійшов у Вічність, в четвер, 11-го червня 1981 року
бл. п. мґр прав
ВОЛОДИМИР РІЗНИК
нар. 8-го січня 1905 р. в Стрию, Україна.

ПАРАСТАС в п'ятницю, 12-го червня 1981 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Музика і Син, 2151 В. Чікаґо Авеню, Чікаґо, Ілл.

ПОХОРОН в суботу, 13-го червня 1981 р. ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в українськім католицькім храмі свв. Володимира й Ольги в Чікаґо, а опісля на цвинтар св. о. Миколая.

В безмежному горю:

ОЛЬГА КОГУТ — шваґрова
ПЕЛЯГІЯ ТЕОДОРОВИЧ з дочкою ОКСАНОЮ — шваґрова
Родина в Україні

Французький...

(Продовження зі стор. 2)

склад уряду не приймали. Уряд спершу очолювали соціялісти, радикали та різні представники центролівиці, а відтак повернувся де Голль, який започаткував 23 роки правої влади, яка, одначе, мала свій типовий французький характер і не мала тих гострих граней, що їх не раз виявляють праві уряди в інших країнах.

Велика частина французького суспільства нерадо дивиться на можливість участи комуністів в уряді. Міттеран на зустрічі з генеральним секретарем КПФранції Жоржом Марше поставив йому дуже важкі передумови участи в уряді: засудити совєтську інтервенцію у Афганістані, підтримати домовлення в Кемп Дейвиді та сприяти розміщенню американських ракет типу Першинг-2 у відповідь на приміщення російських типу СС-20 у Східній Европі. Передумови дуже важкі, а дехто думає, що навіть неможливі комуністам. Одначе остаточно це питання вирішать у часі недалеких парляментарних виборів. Якщо соціялістична партія і її тісні співробітники дістануть стільки мандатів, що зможуть обійтися без підтримки комуністів, вони будуть намагатися обійтися без комуністів. Коли ж соціялістична коаліція буде слабою, вона мусітиме шукати підтримки в комуністів і за це платитиме місцями в уряді.

Так чи інакше Франція повернула наліво й почала новий період в своїй історії після Другої світової війни. Втручання держави в господарські питання, часткова націоналізація, контроля над приватними підприємствами, обмеження прибутків, зміни в розподілі дібр, врешті принаймні часткове плянування — все це будуть складові частини нової французької політики внутрі, а назовні Міттеран заповів продовження в основі того, що було дотепер.

ЦИТУЮЧИ ВИСЛІВ колишнього посадника Ню Йорку Фіорелла Г. Ла Ґвардії, що в свій час сказав, що нема окремого способу республіканського чи демократичного, щоб замітати нюйоркські вулиці, теперішній посадник Едвард Кач здобув велитенську перемогу — бо нюйоркські республіканці вирішили голосами 233 з 317 можливих підтримувати Кача в передвиборах у вересні ц. р., на номінацію обох партій головних на поновну каденцію посадника найбільшого міста Америки — Ню Йорку.

„Коломийка для Андрійка"

Переглядаючи нововидану книжечку віршів для малят „Коломийка для Андрійка" Миколи Горбаля, не можна не відчути в ній батьківської любови М.Горбаля до свого синка Андрійка, якому він присвятив цю збірочку у день його других уродин. Рівночасно охоплює читача великий жаль, що М.Горбаль писав ці віршики і малював до них ілюстрації у в'язниці, крадькома від сторожі. Яка гірка дійсність нашої сучасної поневоленої України і як тяжко проходить життя тих, які відважуються боротись з цією дісністю.

Треба радіти, що ця збірочка дісталась до нас у вільний світ і заходами пластових куренів „Верховинки" та Об'єднання Працівників Дитячої Літератури в Торонто—вийшла в світ.

Микола Горбаль—композитор і поет, народжений на Лемківщині у 1941 році, і хоч ще малим хлопцем мусів свою батьківщину залишити, любов до неї передавав у поезіях та піснях. Цю любов він старався передати також своєму Андрійкові, співаючи йому пісні про Лемківщину.

Цитуючи Надію Світличну у передслові до цієї книжечки, „Лемківщина—родюча гілка крислатого і могутнього українського дерева. Колись ту гілку живцем відламали й розкидали по світу, щоб від неї й сліду не лишилося. Та понівечене батьківське дерево прихистили рештки галузки, прикрило від палючого сонця, захистило від злого вітру. І галузка не всохла, а пустила корінці, поєднавшися з коренями своїх побратимів, та несподівано задзвеніла лемківською піснею свого свіжого листочка—Миколи Горбаля. Багаторічна неволя не в'ялить його".

Микола Горбаль—учасник правозахисного руху в Україні та член Української Гельсінкської групи. Колишній викладач музики в школі м.Борщева, Тернопільська область, він уперше був заарештований в 1970 році за написання вірша під назвою „Дума", який переписав у двох примірниках та дав читати знайомим. Був засуджений на п'ять років таборів суворого режиму в пермських таборах й два роки заслання в Томській області. Після звільнення жив у Києві.

У березні 1979 року у нього відбувся обшук у справі заарештованого О. Бердника, а в жовтні 1979 року М. Горбаля заарештовано і приписано йому обвинувачення—„спроба ґвалтування". У день суду, 21 січня 1980 року, вжито всіх заходів, щоб його друзі не могли бути присутні під час розправи. Цю книжечку М.Горбаль написав в тюрмі, відбуваючи своє п'ятирічне ув'язнення.

Українська громада у вільному світі, напевно, тепло прийме появу цієї книжечки, головно батьки з малими дітьми. Це буде нагода розказати їм про долю наших земляків в Україні, про тяжке життя їхніх родин і дітей.

Книжку в ціні 3.50 доляра можна набути в українських книгарнях, а також замовляти в представництві ОПЛДМ в Ню Йорку у Ольги Ґной: 194-50 Dunton Ave. Holliswood, N.J. 11423.

Оксана Кузишин

ЗАПОВІДАЮТЬ СПАД...

(Продовження зі стор. 1)

Вайденбавм, предсідник Ради економічних дорадників Президента, на засіданні Уряду економічної політики в четвер, 11-го червня. Більшість економістів у різних урядових установах, як також поза ними погоджуються з цими прогнозами.

На такий передбачуваний стан складаються різні причини, а між ними в значній мірі — висока відсоткова стопа, яка відстрашує підприємців від шукання фінансових засобів для інвестицій. Президент престижевого Брукінґс Інституту, Брус МекЛорі сказав: „Немає сумніву, що ми розпочали вже рух униз в економіці. Ми маємо в останньому часі таку високу відсоткову стопу, що немає ради, й вона відбивається на економіці. Одначе я не думаю, що ми довго будемо стояти на зеро-зрості. Я думаю, що сповільнення економіки приведе до обнижки відсотків на короткореченцеві позики, а за тим прийде зріст".

На численні запити, які дані і аргументи послужили для таких оцінок, загально відповідають: насамперед значно впали й далі вказують спадкову тенденцію години праці робітників. А крім цього, звіти з роздрібного продажу в різних частинах країни вказують на значне сповільнення.

Який вплив матиме це на інфляцію? Економісти відповідають, що зі спадом господарської активности обнижується загроза приспішеної інфляції. Одначе, є і такі, які вказують на такі ненормальні вияви в сучасному господарському житті, що спад господарської активности не мусить викликувати спаду інфляційного показника.

Українки Ню Джерзі продовжують традиції

Українська виставка в часі конвенції Федерації Жіночих Клюбів, влаштована 18-им Відділом СУА з Пассейку. Стоять (зліва): Ліда Крамарчук, Дора Рак, Мирося Ваньо, голова Відділу з двома донечками, Геня Домарадська.

(Дора Рак). При участі 630 делеґаток і 255 заступниць, які репрезентували 412 клюбів і дев'ять стейтових організацій із тридцятьдвома тисячами членства, відбулася 87-ма конвенція американської Федерації жіночих клюбів стейту Ню Джерзі в днях від 5-го до 8-го травня ц.р. в МекАфі. Окружну Управу Союзу Українок Америки заступали Ліда Гладка, голова, і Ліда Бойко, референтка зв'язків.

Традиційну виставку народної творчости влаштували членки 18-го Відділу СУА з Пассейку — Мирослава Ваньо, голова; Геня Домарадська, Марта Кордуба, Ліда Крамарчук, Люба Остапяк і Дзвінка Яцикевич. Українська виставка вправді не включена в загальну оцінку жюрі, корта відзначує найкращі предмети творчости членок клюбів з цілого стейту, одначе своєю оригінальністю і красою притягає багато глядачів і добре сповняє пропаґандивне завдання, завдяки інформаціям, котрі українки дають обширно, пояснюючи не лише експонати, але й інформуючи про свою організацію, а часто й про Україну та її сучасне положення.

Свого роду конкуренцію Союзові Українок зробила цим разом фірма Лі Вордс з Вейну, представниця котрої Аманда Сілс, американка, неукраїнського походження, дала правильний показ писання писанок під назвою „Ukrainian Egg Decorating". Молода комерціна артистка професійно демонструвала гуртові біля двадцятьох жінок спосіб писання і символіку писанок, користаючись популярним підручником з Міннеаполісу (Eggs Beautiful, How to Make Ukrainian Easter Eggs, by J. Luciow, A. Kmit, and L. Luciow) де вона й замовляє всі прибори. В її показовій збірці писанок, крім традиційних українських взорів, видно було декорації її власної інвенції. Яка шкода, що не зуміли ми зберегти виключности цієї ділянки українського народного мистецтва.

Чотириденна конвенція у гарній гірській околиці стейту Ню Джерзі складалася із ділових сесій, розвагових програм і прийнять та інформативних „воркшап". Цього року можна було завважати поширення зацікавлень і контактів цієї досі доволі консервативної організації у напрямі більшого зацікавлення загальногромадськими і політичними справами стейту. Також приділено більше уваги міжнародній проблематиці, як на це вказує програма для клюбів їхнього департаменту міжнародних справ, зясована на конвенційнім „воркшап", що передбачує не лише поміч для таких міжнародних аґенцій як CARE, UNICEF, HOPE, але й творення студійних груп для пізнання різних ділянок американської закордонної політики (наприклад, людські права, світова енергія, країни третього світу тощо) та світових соціяльних проблем. У сфері зацікавлення є також Декада Жінок Об'єднаних Націй (1975-1985). Видно наглядно, як Федерація намагається дотримати крок з загальним американським жіночим рухом, де також можна завважити поступ і ріст, еволюцію від т.зв. „віменс либ" до кредитованих університетських жіночих студій, творення бібліотек творів жінок і про жінок та розбудова історії жіночого руху.

Протягом двох днів переведено 14 „воркшап" із різних ділянок праці і програм клюбів. Вирізнити можна, крім міжнародного, також і успішний „воркшап" департаменту публічних справ, котрий очолює Мерилин Тонесен. З головною доповіддю виступила Клара Аллен, директор ресорту жінок (Division on Women) при стейтовім департаменті громадських справ, заавансована в юнійній системі стейту, в демократичній партії та визначна провідниця американського жіноцтва. Тема її — „Жінки в вісімдесятих роках", тож вона говорила про теперішній стан жіночого руху в Америці, про дальшу дискримінацію жінок у праці, подаючи статисичні дані, котрі, м.ін., показують, що жінки все ще дістають лише 59 центів за однодолярову продуктивну вартість для мужчин. Її бюро, на стейтовім етаті, старається допомагати всім потребуючим жінкам в Ню Джерзі, а за інформаціями можна кликати безперервно і безкоштовно на число телефону: (800) 322-8092. Варто зазначити, що лише чотири стейти мають такий ресорт для жіночих справ при стейтових адміністраціях.

З другою не менш актуальною темою виступив Роберт Ґрейсон, голова Н.Дж. Ради Жертв Злочинців (New Jersey Council on Crime Victims , котра веде акції в обороні прав тих, що впали жертвою злочинних дій. Промовець (м. ін., був жертвою нападу, що спричинив йому втрату зору одного ока й інші пошкодження) є співавтором проєкту законів в стейтовій леґіслятурі Ню Джерзі, т.зв. Crime Victims' Bill of Rights (№3183), бо як він барвно представив жертви нападів мають менше прав як напасники, котрих охороняє цілий ряд приписів. Він взивав жінок піддержати ці заходи, бо як часто саме жінки є безборонними жертвами навіть після напасти. (прим.трактування поліцією). Це вже вдруге запрошено Р.Ґрейсона, бо зацікавив жінок цією темою на леґіслятивній конференції федерації (30 березня 1981) представляючи обширно і при помочі статистичних даних зріст злочинности в краю і стейті.

Членки Союзу Українок брали участь в „воркшап", відновлювали знайомства або навязували нові в цій приязній організації, до котрої Округа Ню Джерзі належить вже від 1969 року на статусі стейтової організації. На отворенні конвенції голова Ліда Гладка, котра була делеґаткою йшла в дефіляді, а її заступниця Ліда Бойко мала не менший успіх, бо, вбрана в авдентичний борщівський стрій (з колекції Божени Ольшанівської, котрий вона ввічливо випозичила на цю оказію) звертала загальну увагу і збирала похвали.

Була також нагода подати до президії конвенції рекомендацію в справі відзначуваного цього року Міжнародного Року Неспроможних Осіб (1981 International Year of Disabled Persons) з закликом до клюбів, щоб піддержали допоміжні акції на терені своїх містечок, повітів чи стейту. В цім році українські організації повинні перевірити стан неспроможних і інвалідів українського роду на терені свого діяння та започаткувати або скріпити допомогу їм.

Конвенція проходила ділово і справно, без ніяких контроверсій, котрим управа зручно запобігла, відкладаючи спірні поправки до статуту „до дальшого розгляду" статутовою комісією. Можна дечого і навчитися від американських жінок. Як звичайно, велике заінтересування на конвенціях федерації викликають промови запрошених гостей. Чотири головні промовці взяли теми із актуальних проблем американського суспільства, щоб загострити увагу жінок до цих проблем і до пов'язаного з цим законодатного процесу. Це — консервація енергії, криза енергії, стейтове плянування для заощадження енергії, та про поступ і майбутнє компютерської технології і її застосування в науці і щоденному житті. На цю тему особливо цікаво і дотепно говорив д-р Люїс Робінсон, науковець математик, закінчуючи філософічним висновком, що ціллю техніки не сміє бути творення „роботів" для знищення людства, але — щоб використати технологію для добра людини.

Включування молодшого членства Союзу Українок в працю, котру досі переводили одиниці із старшої „ґвардії", є дуже позитивним явищем: І так, на конвенції відділ молодих жінок з Пассейку взяв на себе влаштування виставки, а при цій нагоді пізнав вартість праці СУА в зовнішніх зв'язках.

Другий молодший відділ округи з Мейплвуду (75) піднявся нелегкого завдання влаштувати чотиритижневу імпрезу, спонзоровану міською бібліотекою в Ірвінґтоні від 22-го квітня до 16-го травня ц.р. під знаком „Весна в Україні". Крім постійної виставки народної творчости в бібліотечних залях, членки дали чотири покази українського куховарства, писання писанок, показ фільмів, а також одноденну програму (2-го травня) на площі з участю ансамбля бандуристів Юркевича та групи пластунок і пластунів з нюарської станиці, котрі вивели гагілки, Щоправда ранній весняний дощ в цей день дещо перешкодив, але все ж таки скорочена програма відбулася, а обильний буфет розпродано.

До успіху складної імпрези, що вимагала багато праці спричинилися членки 75-го Відділу СУА під проводом голови Куки Питляр, а саме: Ліда Бойко, Таїсса Рак-Брави, Славка Ґудзій, Славка Гординська, Нуся Денисик, Галя Мандзій, Рома Миськів, Боженна Сигалів.

Неменший успіх мала виставка з великодньою тематикою в обох бібліотеках Мейплвуду від 13-го до 25-го квітня ц.р., котру влаштував Відділ Об'єднання Жінок ОЧСУ (Нюарк-Ірвінґтон). На її закінчення відбулася мала програма в авдиторії головної бібліотеки з традиційно-великоднім столом, а Ореста Федун демонструвала декорування писанок. Програму вів Андрій Кейбіда, розпочавши її відповідною доповіддю, а група десятьох сумівок і пластунок вивела гагілки підготовані арт. Іванною Кононів. Присутні на залі посадник містечка Роберт Ґрасмір з жінкою і радні слухали пояснень про символіку і традиції українського Великодня, котрі давали Евеліна і Андрій Кейбіди, а пані з ОЖ вгостили всіх кавою і великоднім печивом.

Виставку влаштували І. Кононів, голова ОЖ, Ірина Басняк і Надя Бігун, а великодній стіл і гостину приготовили А.Процюк, А.Ґой, А.Кравець і Ан Кріса. Всю імпрезу заініціював А.Кейбіда, котрий вже кілька років є зв'язковим від української громади Мейплвуду з американськими установами.

КАЗКА-ПАНТОМІМА В НЮАРКУ

Нюарк, Н.Дж.—У неділю, 21-го червня ц.р., в год. 3-ій по полудні, тут у залі церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд авеню, Музичне Дошкілля при Українському Музичному Інституті (УМІ) під проводом Марти Шлемкевич-Савицької влаштовує казку-пантоміму, п.з. „Білка просить в гості" та забаву для дітей.

Водночас УМІ повідомляє, що вже приймають вписи до цього Інституту на наступний шкільний рік, 1981-82. Можна телефонувати на таке число: (201) 276-3134

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ЗЕЛЬВАК, членка УНС Відд. 31 свв. Кирила і Методія у Ст. Клер, Па., померла 7 травня 1981 р. на 87-му р. життя. Нар. 1896 р. в Зах. Україні; членкою УНС стала у 1924 р. Залишила у смутку Марію Міллер, Ельзу Бурке, Анну Бенсон, Івана Зельвак, 10 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 11-го травня 1981 р. на укр. кат. цвинтарі Пресв. Тройці у Ст. Клер, Па.

Вічна Її Пам'ять!
Михайло Стак, секр.

ТАТЯНА БАЗІВ, членка УНС Відд. 36 С-ва Пресв. Богородиці в Рочестері, Н.Й., померла 28-го квітня 1981 р. на 96-му р. життя. Нар. 1883 р. в Україні; членкою УНС стала в 1925 р. Залишила у смутку доньку Стелу, сина Стефана, 5 внуків, 8 правнуків і 2 праправнуків. Похорон відбувся 30-го квітня 1981 р. на цвинтарі Голі Сепалчер в Рочестері. Н.Й.

Вічна Її Пам'ять!
Марія Ковальчук, секр.

ТЕТЯНА САНДУСЬКА, членка УНС Відд. 36 С-ва Пресв. Богородиці в Рочестері, Н.Й., померла 25 квітня 1981 р. на 87-му році життя. Нар. 1893 р. в Україні; членкою УНС стала у 1934 р.Залишила у смутку доньку Анну, синів Петра і Карла, 6 внуків і 8 правнуків. Похорон на цвинтарі Голі Сепалчер, Рочестер, Н. Й.
Й.

Вічна Її Пам'ять!
Марія Ковальчук, секр.

СТЕПАН БОБЕРСЬКИЙ, член УНС Відд. 333 С-ва св. Анни в Бервик, Па., помер 26 квітня 1981 р. на 62-му р. життя. Нар. 1919 р. в Бервик, Па.; членом УНС став у 1936 р. Залишив у смутку дружину Гелен. Похорон відбувся 29-го квітня 1981 на грек.-кат. цвинтарі в Бервик, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Мартин Бобенко, секр.

КАТЕРИНА КУШЛИК, членка УНС Відд. 367 Запорозька Січ в Рочестері, Н.Й., померла 1-го травня 1981 р. на 84-му р. життя. Нар. 1897 р. в Кропивнику, Калуш, Зах. Україна; членкою УНС стала у 1935 р. Залишила у смутку синів Миколу й Івана, дочку Анастазію та внуків. Похорон відбувся 4-го травня на цвинтарі св. Вінкентія в Черчілл, Н. Й.

Вічна Її Пам'ять!
Василь Попович, секр.